

Talryk

School voor voortgezet
speciaal onderwijs

SCHOOLONDERSTEUNINGSPROFIEL

VSO Talryk

Vastgesteld d.d. 14 juni 2019

Naam school	VSO Talryk
Bestuur	SO Fryslân
Adres	Harddraversdijk 26
Telefoonnummer	0512-369149
Email	info@talryk.nl
Website	www.vsotalryk.nl
Brinnummer	00RS00

Talryk

School voor voortgezet
speciaal onderwijs

Betreft: MR advies op schoolondersteuningsprofiel.

Datum: 16-4-2019

Beste MR,

Het schoolondersteuningsprofiel is, in het kader van passend onderwijs, een belangrijk instrument waarin de school de ondersteuning vastlegt. Het schoolondersteuningsprofiel beschrijft de wijze waarop de school de basisondersteuning vormgeeft en welke extra ondersteuning de school biedt, kan bieden of wil gaan bieden.

De MR heeft adviesrecht op het schoolondersteuningsprofiel van de school (art. 11.1.r Wms).

Met vriendelijke groet,

Cornelis Kappe

De MR heeft advies gegeven op het schoolondersteuningsplan.

d.d. 12-7-2019

Naam en functie: Meriem Kuipers. Secretaris MR.

Handtekening: M.S. Kuipers

Voor u ligt het schoolondersteuningsprofiel (SOP) van VSO Talryk.

Onze school is wettelijk verplicht minimaal één keer in de vier jaar een schoolondersteuningsprofiel op te stellen waarin de school heeft vastgelegd welke voorzieningen zijn getroffen voor leerlingen die extra ondersteuning behoeven. Met dit schoolondersteuningsprofiel kunt u als ouder(s)/verzorger(s), school of andere betrokkene lezen welk onderwijs- en ondersteuningsaanbod onze school biedt aan leerlingen met specifieke onderwijsbehoeften. Daarnaast kunt u het ondersteuningsaanbod van de diverse scholen in de regio onderling vergelijken.

Voor meer informatie over de school kunt u uiteraard ook de website van onze school bekijken. Hierop is onder meer de schoolgids met informatie voor ouder(s)/verzorger(s) te vinden. Ga vooral ook eens kijken op de open dag om de sfeer te proeven en al uw vragen direct te stellen, of maak een afspraak voor een gesprek op de school.

Als u uw zoon/dochter bij deze school aanmeldt, onderzoekt de school vervolgens de plaatsingsmogelijkheden. Per leerling wordt daarover door de Commissie van Begeleiding een zorgvuldig afgewogen besluit genomen. Voor vragen over ondersteuning op de school, aanmelding en toelating kunt u contact opnemen met de contactpersoon voor toelating.

Ons schoolondersteuningsprofiel is met zorg en aandacht opgesteld door de schooldirectie van deze schoollocatie. De ouder(s)/verzorger(s) en het onderwijzend personeel in de Medezeggenschapsraad hebben voorafgaand aan de vaststelling advies gegeven over de inhoud van het schoolondersteuningsprofiel.

Het schoolondersteuningsprofiel is voor het laatst bijgesteld op: 28 mei april 2019

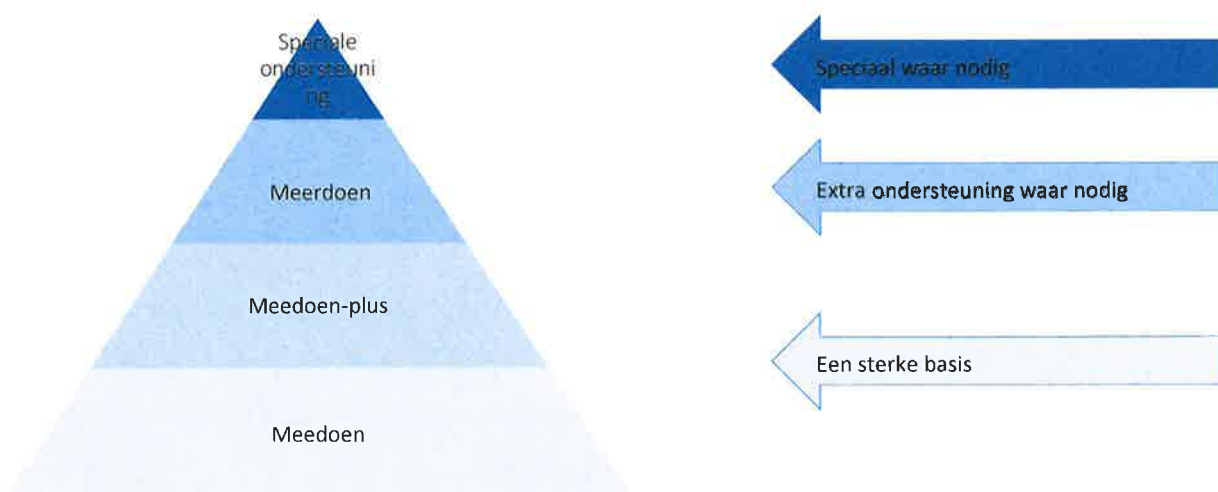

1.1 Inleiding

VSO Talryk is samen met 34 andere schoollocaties in Zuidoost-Friesland VO onderdeel van het gelijknamige samenwerkingsverband passend onderwijs. We onderscheiden binnen ons samenwerkingsverband passend onderwijs vier niveaus van ondersteuning. Binnen de reguliere VO-scholen komen er drie niveaus van ondersteuning voor: basisondersteuning, basisondersteuning plus en extra ondersteuning. Het vierde niveau van ondersteuning, dat is onze school, is de mogelijkheid voor extra ondersteuning buiten de VO-school, die plaats vindt op het OPDC of het Voortgezet Speciaal Onderwijs. Alle scholen mogen zelf de inrichting van de ondersteuning aan leerlingen op schoolniveau organiseren. Het samenwerkingsverband bepaalt het minimale niveau van basisondersteuning dat elke regulier school in ieder geval moet bieden (Meedoen). Een school kan ervoor kiezen om een hoger niveau van basisondersteuning te bieden. Dit noemen we basisondersteuning-plus. Daarnaast bieden scholen voor regulier VO extra ondersteuning (Meerdoen). Of een leerling binnen de school ondersteuning ontvangt op het gebied van Meedoen (plus) of Meerdoen hangt af van:

- De intensiteit van de ondersteuning die de leerling nodig heeft
- De inrichting van de ondersteuningsstructuur binnen de school en de beschikbare expertise binnen de school
- De mate waarin aanpassingen in methoden/materialen/faciliteiten nodig zijn
- De mate waarin de leerling een aangepaste omgeving nodig heeft
- De ketenpartners die beschikbaar zijn

Voor plaatsing op het ondersteuningsniveau speciale ondersteuning (VSO en OPDC) is altijd een indicatie nodig van het samenwerkingsverband. Er zijn binnen het samenwerkingsverband afspraken gemaakt wanneer er een indicatie afgegeven kan worden voor deze voorzieningen.

1.2 Basisondersteuning (MEEDOEN)

'Wijzigingen aan, op en om het speelveld'

Ondersteuningsaanbod dat voor elke leerling beschikbaar is op het moment dat het nodig is. Deze basisondersteuning wordt geboden op alle scholen binnen het samenwerkingsverband Zuidoost-Friesland VO. De ondersteuning die valt onder de basisondersteuning wordt binnen het samenwerkingsverband aangeduid met 'MEEDOEN'. Het niveau van basisondersteuning is de norm die de onderwijsinspectie stelt met betrekking tot de basiskwaliteit.

Met behulp van deze basisondersteuning zal het voor de meeste leerlingen mogelijk zijn om het onderwijsprogramma op gelijke voet te volgen met hun klasgenoten.

1.3 Basisondersteuning plus (MEEDOEN PLUS)

'wijzigingen aan, op en om het speelveld boven het minimale niveau van basisondersteuning'

Daarnaast kunnen scholen ervoor kiezen een breder niveau van basisondersteuning te bieden. Dit wordt aangeduid met de toevoeging van de 'plus', MEEDOEN-PLUS. Hierin kunnen verschillen zijn tussen de afzonderlijke scholen. Het gaat hierbij om ondersteuning op individueel- of groepsniveau met een (in beginsel) tijdelijk en preventief (voorkomend) of licht curatief (oplossend) karakter. Deze ondersteuning is in principe voor elke leerling binnen de school beschikbaar.

1.4 Extra ondersteuning (MEERDOEN)

'Aanpassen van de spelregels'

Voor een deel van de leerlingen is er echter meer nodig dan de basisondersteuning om de opleiding binnen de gebruikelijke studieduur op niveau af te ronden. Er zullen structurele aanpassingen in de regels van de opleiding moeten worden toegestaan: aanpassingen in de begeleiding, studielast, toetsen of in het schoolgebouw. Als de 'spelregels' worden opgerekt is het mogelijk voor deze leerlingen binnen de grenzen van het aangeboden programma hun opleiding in het regulier onderwijs af te ronden. Het gaat hierbij om ondersteuning met een structureel, langdurig karakter op individueel niveau. Hierbij doet de school maximale aanpassingen in het onderwijsaanbod, leermiddelen en personele inzet. Als er sprake is van MEERDOEN dan spreken we over extra ondersteuning op schoolniveau en wordt er planmatig gewerkt door middel van het opstellen van een Ontwikkelingsperspectiefplan (OPP). Dit betekent dat middels dit OPP ouders van de leerling structureel en formeel betrokken worden bij de beslissingen over de vormgeving van de ondersteuning aan hun zoon/dochter.

1.5 Speciale ondersteuning

'veranderen van speelveld'

Als het niet mogelijk is om een leerling met extra ondersteuning binnen een reguliere school voor voortgezet onderwijs een passende onderwijsplek te bieden, zijn er binnen het samenwerkingsverband twee voorzieningen beschikbaar: het VSO en het OPDC. Bij plaatsing van een leerling in één van deze beide voorzieningen spreken we over speciale ondersteuning. Het kan hierbij gaan om een tijdelijke plaatsing op het OPDC, een symbiose met inschrijving in het VSO of een plaatsing in het VSO. Hiervoor is altijd een indicatie van het samenwerkingsverband nodig. Dit ondersteuningsaanbod wordt geboden op het OPDC en scholen voor het voortgezet speciaal onderwijs. VSO Talryk, valt onder de categorie 'speciale ondersteuning'.

1.6 Als het aanbod niet passend blijkt bij de onderwijsbehoeften

'grenzen aan de ondersteuning'

Het kan voorkomen dat ondanks dat de school zich optimaal inspant om voor alle leerlingen maximale aanpassingen in het onderwijsaanbod, leermiddelen en personele inzet te realiseren dat zelfs dit niet voldoende tegemoet komt aan de zeer specifieke onderwijsbehoeften van de leerling om de opleiding binnen de gebruikelijke studieduur op niveau af te ronden. In dat geval zal de school vanuit haar wettelijke zorgplicht in ieder geval in samenspraak met ouder(s)/verzorger(s) de leerling naar een passende onderwijsplek/zorgplek toe leiden.

1.7 Beschikbare expertise binnen de school

Expertise	Inzet
Gedragsdeskundige (GD) (psycholoog & orthopedagoog)	Als lid van het zorgteam (ZT) en commissie voor de begeleiding (CVB) hebben de gedragsdeskundigen een onderzoekende, ondersteunende en indicerende taak in de leerlingzorg. De gedragsdeskundigen ondersteunen de klassenleiding en andere ZT leden (intern begeleider en teamleider) met analyse, (handelings)advies, gesprekken, enz. De gedragsdeskundigen zijn o.a. betrokken bij de ontwikkelingsperspectief (OPP), externe instanties, toelaatbaarheidsverklaringen (TLV) aanvragen, toelatingen, evaluaties en volgen van cognitieve en sociaal-emotionele ontwikkeling.
Leesspecialisten	De taak van de leesspecialist is het leesonderwijs bewaken en bevorderen van het onderwijs op taalgebied. Het adviseren van het onderwijzend personeel (OP) hoe kan worden aangesloten bij specifieke behoeften van leerlingen.
Rekenspecialisten	De taak van de rekenspecialist is het bewaken en bevorderen van de kwaliteit van het onderwijs in rekenen. Het adviseren van OP hoe kan worden aangesloten bij specifieke behoeften van leerlingen.
Schoolmaatschappelijk werker (SMW)	Via de gemeente Smalingerland en MEE, is wekelijks op vaste dagen op school, 20 uren per maand. De schoolmaatschappelijk werker ondersteunt het OP, leerlingen en ouder(s)/verzorger(s). En heeft een adviserende rol richting ouders/verzorgers en gemeente bij uitstroom. Tevens organiseert de schoolmaatschappelijk werker met het team van Talryk jaarlijks een avond rondom regelgeving 18+ en houdt zij onder andere de meldcode levend in het team.
Leerplichtambtenaar (LPA)	De leerplichtambtenaar (LPA) heeft geen directe rol in het team, hij/zij kan geraadpleegd dan wel ingeschakeld worden als er sprake is van verzuim of (gedeeltelijke) vrijstellingen. Tevens kan de LPA op verzoek van de school worden ingeschakeld bij complexe casuïstiek. De LPA is een functionaris van de gemeente die advies geeft aan school en ouder(s)/verzorger(s) / leerlingen en soms formele besluiten neemt (vrijstellingen). De LPA is een te raadplegen functionaris in geval er informatie nodig is / besluiten over verzuim / vrijstellingen van leerplicht genomen worden.
Stagecoördinator	De stagecoördinator/het stagebureau is verantwoordelijk voor de begeleiding van de individuele leerlingen tijdens hun stage. Met als doel een passende plek te vinden binnen arbeid of dagbesteding. Tevens heeft de stagecoördinator contacten met ouders.
Intern Begeleider (IB-er)	De taak van de intern begeleider is het onderwijsaanbod bewaken en bevorderen. Het adviseren van het onderwijzend personeel wanneer er handelingsverlegenheid wordt ervaren. Of wanneer er vragen zijn t.a.v. klassenzetting. Tevens zit de intern begeleider in het zorgteam. Vanuit hier is de IB-er nauw betrokken bij de leerlingenzorg.
Nederlands als tweede taal-docent (Nt2-docent)	4 uren per week, op een vaste dag per week wordt er extern een Nt2 docent ingehuurd. De Nt2 docent stelt de beginsituatie vast en past haar ondersteuning hierop af. Begeleidt het leerproces van de leerling en stemt dit af met de leerkracht. De meerwaarde is dat de leerling en de leerkracht sneller op elkaar afgestemd raken en om het vergoten van de mogelijkheid van de leerling om het onderwijsaanbod te benutten en niet te missen omdat de leerling de taal niet machtig is.

Coach/ Video-interactie begeleider	Binnen ons team hebben we een video-interactie coach welke op een oplossingsgerichte manier en indien nodig met beelden (video-interactie) het onderwijzend personeel kan coachen. Dit kan preventief en curatief gebeuren.
LACCS trainers	Binnen de Basisafdeling wordt gewerkt via het LACCS (Lichamelijk welbevinden, Alertheid, Contact, Communicatie en Stimulerende tijdsbesteding) denken. Er zijn twee gecertificeerde LACCS trainers werkzaam binnen de Basisafdeling.
ABC trainers	ABC staat voor Agressievisie, Beroepshouding en Communicatie. Binnen het team hebben we twee ABC trainers. De ABC trainers worden extern begeleid.
Anti-Pest coördinator (APC)	Binnen de school is een anti-pest coördinator. Deze heeft een monitorende en adviserende rol heeft binnen de school voor leerlingen, ouders en collega's. Het beleid wordt bewaakt en bijgesteld waar nodig.
Verzorgingsassistent	Binnen de Basisafdeling hebben we een vaste verzorgingsassistent. De verzorgingsassistent ondersteunt het onderwijzend personeel (OP) bij de verzorging van leerlingen met een lichamelijke beperking.
Logopedist	Voor iedere leerling is er de mogelijkheid om advies te krijgen bij de in school werkende logopedist (half dagdeel per week). Daarnaast brengt de logopedist regelmatig bezoeken aan de basisklassen met als doel 'taalstimulerende lessen' te geven.

1.8 Typering van de school

In ons schoolplan en in onze schoolgids hebben wij uitgebreid beschreven waarvoor onze school staat, wat onze doelstellingen zijn en wat wij onze leerlingen en onze ouders te bieden hebben.

Talryk is een VSO school voor 12-20 jarigen. Wij bieden specialistisch onderwijs aan zeer moeilijk lerenden tot ernstig meervoudig beperkten. Tevens biedt Talryk onderwijs aan een specifieke groep jongeren. Jongeren met een complexe beperking en/ of gedragsproblematiek, die (zeer) intensieve begeleiding in het onderwijs nodig hebben om tot leren en functioneren te komen.

Onze missie:

Talryk stemt af op de onderwijsbehoeften en mogelijkheden van elke leerling zodat zij zo zelfstandig mogelijk en vol vertrouwen kunnen uitstromen naar een optimale plek op het gebied van werken, wonen en vrije tijd.

Kernwaarden van waaruit we werken:

- Eigenwaarde centraal
- Respect, veiligheid en geborgenheid
- Maatwerk
- Ruimte bieden aan ontdekken en ontwikkelen

Ons Motto:

Talryk. Samen werken aan jouw toekomst! is het motto die voor medewerkers en leerlingen van onze school de basis is van waaruit wij werken. Voorbereiden op de toekomst, kleur geven aan het naschoolse leven. Daar is ons onderwijs op gericht. Talryk biedt ontwikkelingsgericht en praktijkgericht onderwijs waarbij het uitstroomperspectief gericht is op een zo zelfstandig mogelijke deelname aan wonen, werken en vrije tijd. We gaan daarbij uit van de individuele mogelijkheden van de leerling waarbij rekening gehouden wordt met diens beperking. De leerlingen oriënteren zich breed op de maatschappij o.a. door stages en maken op basis hiervan keuzes voor hun toekomst.

Eén VSO school met drie verschillende afdelingen

Basisafdeling (ZML Belevingsgericht)

Bij de leerlingen op de Basisafdeling is sprake van een matige, ernstige of diepe verstandelijke beperking. Er is sprake van een zeer grote achterstand in de sociaal-emotionele ontwikkeling (0-5 jaar) en vaak bijkomstige medische en/of psychiatrische problematiek, wat het geheel complex en de leerling zeer kwetsbaar maakt. Kenmerkend voor een Basisleerling is:

- de behoefte aan (continue) nabijheid van een volwassene;
- de behoefte aan afwisseling tussen in- en ontspanning;
- de ervaringsgerichte manier van informatieverwerking.

Ontwikkelingsperspectief

Het ontwikkelingsperspectief is gericht op uitstroom naar een vorm van dagbesteding (belevingsgericht, activiteitengericht).

Structuurafdeling (ZML Intensief)

Leerlingen op de afdeling Structuur hebben een verstandelijke beperking en/of ernstig en langdurig didactisch en gedragsmatig disfunctioneren in andere schoolse settingen. Er is vaak sprake van ernstige psychiatrie.

Er zijn 4 leidende factoren die van invloed zijn op plaatsing binnen de afdeling Structuur:

- **Problematiek:** Het disfunctioneren is niet het gevolg van een verstandelijke beperking op zichzelf. Het didactische niveau van deze leerlingen valt binnen de ZML range. De problematiek van deze leerlingen verstoort in hoge mate hun emotionele, sociale en cognitieve ontwikkeling, hun leerprocessen en hun functioneren op school. Het gaat om jongeren met ASS, ADHD, hechtingsstoornis, gedragsproblemen als gevolg van een andere stoornis of een combinatie hiervan. Het is voor deze leerlingen moeilijk om zichzelf, het gedrag van andere mensen en hun omgeving te interpreteren en te begrijpen. Ze hebben problemen in omgang met zichzelf en met anderen en in accepteren van aansturing. Daarbij vaak ook problemen in het organiseren van taken en handelen (executieve functies). Het toepassen van wat ze weten is voor hen moeilijk toe te passen in de dagelijkse praktijk.
- **Begeleidingsbehoefte:** Deze leerlingen zijn in hoge mate afhankelijk van voor-structureren van taken en gedrag door de klassenleiding en begeleiding op niveau van intensief continu tot voortdurend nabij. De leerlingen kunnen, met deze intensieve begeleiding, functioneren in een kleine groep (6-8 leerlingen) met 2 continue klassenleiding. Op grond van deze begeleiding kunnen de leerlingen aan de basisvoorwaarden schoolgang voldoen.
- **Incidenten/agressie:** De mate van agressie en storend gedrag blijft in ernst en frequentie binnen de groep hanteerbaar op een begeleidbaar niveau. Dit geldt voor alle vormen van agressie (fysiek, verbaal, manipulatief, passief).
- **Onderwijstijd:** Als het kan volgt de leerling voltijds onderwijs. De trajecten zijn echter individueel en de onderwijstijd kan zich ook beperken tot enkele dagdelen, waarbij we altijd gericht zijn op zoveel als op dat moment mogelijk onderwijs volgen. Ook kan het onderwijs tijdelijk stop gezet worden b.v. ten bate van een periode rusten en/of therapie. Onderwijs overschrijding gaat altijd samen met een Analyse en Plan, waarin waar mogelijk de opbouw naar meer of weer schoolgang beschreven worden.

Zorg en ondersteuning

Onderwijs en begeleiding binnen deze afdeling wordt altijd geboden door medewerkers van VSO Talryk. De zorgstructuur is hetzelfde als op de ZML afdeling, alleen de frequentie verschilt. Klassenleiding en zorgteam werken nauw samen met elkaar en zoeken ook nauwe samenwerking met ouders/verzorgers/behandelaars van de leerlingen. Als het functioneren en tot leren komen van de leerling reden tot extra zorg geeft wordt er vroegtijdig gecommuniceerd hierover. Zo nodig is er zo spoedig mogelijk een overleg (MDO). Waar nodig wordt er een Analyse en Plan gestart en een serie MDO uitgezet waarbij het gezamenlijk bieden van kansen op een positieve ontwikkeling het uitgangspunt is.

ZML-afdeling

Het betreft leerlingen bij wie sprake is van een ernstige structurele beperking in de onderwijsparticipatie die blijkt uit:

- een verstandelijke beperking (veelal IQ <70), en/of
- een leerachterstand (voor leerlingen vanaf 12 jaar betekent dit schoolvorderingen die niet verder gaan dan beheersing van de leerstof op het niveau van eind groep 3), en/of

- een achterstand in de sociaal-emotionele ontwikkeling (en daardoor een zeer geringe sociale en/of emotionele redzaamheid), en/of
- aanverwante problematieken zoals een contactbeperking (bijv. ASS) motorische beperkingen, hechtingsstoornis, syndroom van Down, epilepsie of concentratiebeperkingen (bijv. AD(H)D).

Ontwikkelingsperspectief en leerroutes

Het ontwikkelingsperspectief is gericht op uitstroom naar een vorm van dagbesteding (activiteitengericht) en (beschut) arbeid. Dit betekent dat zij uitstromen naar regulier werk in het vrije bedrijf, naar een beschutte werkplekken of naar dagactiviteitencentra. Tevens kan er worden uitgestroomd richting vervolgonderwijs (PRO of MBO).

Hoofdstuk 2 Het schoolondersteuningsprofiel

Het schoolondersteuningsprofiel geeft inzicht in de extra ondersteuning die binnen onze school wordt geboden. De leerlingen in het speciaal voortgezet onderwijs hebben allemaal behoefte aan extra ondersteuning. In onderstaande tabel kunt u lezen welke extra ondersteuning er beschikbaar is binnen onze school en of dit aanbod beschikbaar is voor alle leerlingen of voor enkele leerlingen.

Personeel ondersteuningsaanbod voor leerlingen	Aanwezig voor alle leerlingen	Aanwezig voor enkele leerlingen	Niet aanwezig
<i>Ondersteuning bij leren</i>			
Bijlessen gericht op vakinhoud			x
Ondersteuning bij rekenproblemen	x		
Ondersteuning bij taalproblemen	x		
Ondersteuning bij leesproblemen	x		
Verrijkingsaanbod		x	
<i>Ondersteuning bij leergedrag</i>			
Ondersteuning bij faalangst	x		
Ondersteuning bij examenvrees/toetsangst			x
Huiswerkondersteuning			x
Ondersteuning bij motivatieproblemen	x		
Studiebegeleiding (gericht op leren leren)	x		
Ondersteuning bij planning en organisatie	x		
<i>Ondersteuning bij sociaal-emotioneel functioneren</i>			
Ondersteuning bij de behoefte aan structuur/voorspelbaarheid	x		
Ondersteuning bij de sociaal emotionele ontwikkeling	x		
Ondersteuning bij de ontwikkeling van de weerbaarheid	x		
Ondersteuning bij de ontwikkeling van de sociale vaardigheden	x		
<i>Ondersteuning bij fysieke beperkingen</i>			
Ondersteuning bij lichamelijke beperkingen	x		
Ondersteuning bij motorische beperkingen	x		
Ondersteuning bij visuele beperkingen			x
Ondersteuning bij auditieve beperkingen			x
Ondersteuning bij spraak/taal problematiek		x	
Ondersteuning bij langdurig en chronische ziekte			x
<i>(School)loopbaanondersteuning</i>			
Ondersteuning bij overgang po-vo	x		
Ondersteuning bij overgang vo-vervolgonderwijs	x		
Ondersteuning bij overgang van vo-werk	x		
Ondersteuning bij verzuim	x		
Gespecialiseerd mentoraat	x		
Gespecialiseerde leerlingbegeleiding	x		

Ondersteuningsaanbod door aanpassingen in de organisatie van de school, het gebouw van de school of het lesmateriaal	Aanwezig voor alle leerlingen	Aanwezig voor één of meerdere leerlingen	Niet aanwezig
<i>Organisatie</i>			
Docententeam van 8 of minder docenten per klas	x		
Inzet assistenten (meer handen in de klas)	x		
Weinig wisseling lokalen	x		
Werken met blokken	x		

Vast lokaal	x		
Vaste schooltijden	x		
Een rooster zonder tussenuren	x		
Time-out plekken	x		
Individuele werkruimten	x		
Kleine klassen (minder dan 20 leerlingen)	x		
Individuele aanpassingen in het lesrooster	x		
Individuele aanpassingen in het onderwijsaanbod	x		
Vaste persoon waar de leerling naar toe kan tijdens vrije momenten	x		
Onderwijs op afstand voor zieke leerlingen		x	
Verzorgingsassistent op ZML Belevingsgerichte afdeling (Basis)		x	
<i>Lesmateriaal</i>			
Verlenging toetstijd	x		
Auditieve ondersteuning toetsen	x		
Visuele aanpassing toetsen	x		
Gebruik van laptop/computer bij motorische problemen	x		
Auditieve ondersteuning lesmateriaal	x		
Visuele aanpassing lesmateriaal	x		
Ondersteuning bij time-management	x		
Beschikbaarheid digitaal lesmateriaal	x		
<i>Gebouw</i>			
Rolstoeltoegankelijk gebouw	x		
Rolstoelvriendelijke praktijklokalen	x		
Rolstoelvriendelijke leslokalen	x		
Therapieruimte	x		
Extra schoonmaak in verband met allergieën	x		
Time-out ruimte	x		
Visuele ondersteuning in de school	x		
Prikkelarme inrichting lokalen	x		
Prikkelarme werkplekken in de klas	x		
Pauzelokaal met toezicht	x		
Individuele pauzeruimte		x	
Therapeutisch zwembad		x	
Belevingsruimte		x	
Tilliften op invalidetoilet en bij het zwembad		x	

Hoofdstuk 3 Ondersteuningsarrangementen

Ondersteuning bij leren

Ondersteuning bij rekenproblemen

Speciale ondersteuning	Voor alle leerlingen
Inhoud (wat is het)	Wij ondersteunen leerlingen bij rekenproblemen.
Wat is het doel	De leerling kan praktische rekenvaardigheden toepassen op school, stage en in zijn woon-/werkomgeving
Voor wie	Voor alle leerlingen die dat nodig hebben in de klassensituatie
Door wie	Het onderwijzend personeel (OP)
Intensiteit	Binnen het reguliere lesprogramma is dit opgenomen
Voorwaarden/procedures	Niet van toepassing (n.v.t.)
Extra informatie	N.v.t.

Ondersteuning bij taalproblemen

Speciale ondersteuning	Voor alle leerlingen
Inhoud (wat is het)	Wij ondersteunen leerlingen bij taalproblemen/leesproblemen
Wat is het doel	De leerling redt zich binnen zijn mogelijkheden in de maatschappij waar hij/zij functioneert.
Voor wie	Voor alle leerlingen die dat nodig hebben in de klassensituatie
Door wie	Het onderwijzend personeel
Intensiteit	Binnen het reguliere lesprogramma is dit opgenomen
Voorwaarden/procedures	N.v.t.
Extra informatie	N.v.t.

Ondersteuning bij taalproblemen

Speciale ondersteuning	Voor enkele leerlingen
Inhoud (wat is het)	Anderstalige leerlingen binnen Talryk kunnen in aanmerking komen voor NT2 ondersteuning. Zodat de leerling zichzelf verstaanbaar kan maken en de taal begrijpt om op deze wijze mee te kunnen komen in de klas of op stage. De inhoud van de ondersteuning verschilt per leerling en per hulpvraag, maar zal altijd gericht zijn om de woordenschat te vergroten. Hierbij te denken aan woordenschat die nodig is om instructietaal, schooltaal, vaktaal of teksten te kunnen begrijpen en simpele teksten of brieven te kunnen maken. Naast de woordenschat wordt er aandacht besteed aan de Nederlandse klanken herkennen, maken en onderscheiden. Een voorwaarde om woorden juist te kunnen uitspreken, lezen, begrijpen en schrijven.
Wat is het doel	De leerling kan door deze ondersteuning de Nederlandse taal verbeteren en vergroten zodat de leerling beter mee kan komen in de klas of op stage. De ondersteuning van de Nt2-docent is gericht op het vergroten van de woordenschat en het verbeteren van de Nederlandse taal.
Voor wie	Voor enkele leerlingen (3 a 4 leerlingen). Leerlingen komen in aanmerking voor de begeleiding wanneer het nog onvoldoende beheersen van de Nederlandse taal hun dusdanig belemmert om voldoende deel te kunnen nemen aan de reguliere lessen.
Door wie	Nt2 docent (extern)
Intensiteit	4 uren per week beschikbaar, op een vaste dag in de week. In schooljaar 18-19 is dit op dinsdagmiddag en is er 30 of 45 minuten per leerling. In principe is de begeleiding voor een heel schooljaar. Tussentijds wordt geëvalueerd door mentor en Nt2 docent of de leerling nog behoefte heeft aan de begeleiding.
Voorwaarden/procedures	De voorwaarden om extra ondersteuning te ontvangen van de Nt2-docent is dat de leerkracht constateert vanuit de klas i.c.m. toetsen dat de woordenschat niet toereikend is om het reguliere onderwijsaanbod goed te kunnen volgen/hierin te participeren. Dus bij onvoldoende score in lees-, en spellingtoetsen en op onderdelen in het lesrooster zoals spreekbeurten,

	begrijpend lezen etc. waarbij het begrip van de Nederlandse taal niet toereikend is. De vraag inclusief de geconstateerde situatie gaat naar het zorgteam waar het besluit wordt genomen (wel of niet extra ondersteuning). Als school ondersteunen wij de leerlingen waar mogelijk, dit kan ook op individueel niveau.
Extra informatie	N.v.t.

Ondersteuning bij leergedrag

Ondersteuning bij faalangst

<i>Speciale ondersteuning</i>	Voor alle leerlingen
Inhoud (wat is het)	Wij ondersteunen leerlingen bij faalangst/motivatatieproblemen/ begeleiding bij leren leren/ ondersteuning bij plannen en organiseren (executieve functies)
Wat is het doel	De leerling voelt zich veilig voelen/ gezien en gehoord door al het personeel binnen Talryk. De leerling kan zich deze wijze ontplooiën en kan zich door ontwikkelen.
Voor wie	Voor alle leerlingen die dat nodig hebben in de klassensituatie
Door wie	Al het OP en het onderwijsondersteunend personeel (OOP)
Intensiteit	Binnen het reguliere lesprogramma is dit opgenomen en in het dagelijks pedagogisch handelen
Voorwaarden/procedures	De ontwikkeling van de executieve functies is onderdeel van het dagelijks aanbod van onze leerlingen. Indien nodig wordt er een apart traject op een leerling gezet i.o.m. ouder(s)/verzorger(s) intern in de huidige klassensetting.
Extra informatie	n.v.t.

Ondersteuning bij sociaal emotioneel leren

Ondersteuning bij de behoefte aan structuur/voorspelbaarheid

<i>Speciale ondersteuning</i>	Voor alle leerlingen
Inhoud (wat is het)	Wij ondersteunen leerlingen bij de behoefte aan structuur/voorspelbaarheid
Wat is het doel	De leerling komt tot leren en ontwikkeling door de structuur en de voorspelbaarheid van het dagprogramma.
Voor wie	Voor alle leerlingen die dat nodig hebben in de klassensituatie.
Door wie	Al het OP en het OOP
Intensiteit	Binnen het reguliere lesprogramma is dit opgenomen
Voorwaarden/procedures	N.v.t.
Extra informatie	In het ontwikkelingsperspectief (OPP) van de leerling staat omschreven welke vorm van structuur en voorspelbaarheid hij/zij nodig heeft.

Ondersteuning bij sociale emotionele ontwikkeling

<i>Speciale ondersteuning</i>	Voor enkele leerlingen
Inhoud (wat is het)	Wij ondersteunen bij de behoefte aan structuur, sociale emotionele ontwikkeling, de weerbaarheid en de sociaal emotionele ontwikkeling door middel van LACCS. LACCS staat voor: Lichamelijk welbevinden, Alertheid, Contact, Communicatie en Stimulerende tijdsbesteding. Er wordt te allen tijde gestreefd naar een zo goed mogelijke balans tussen deze gebieden. Vanuit het ontwikkelingsdenken (sensatiefase, klikfase & begrieffase) wordt er naar de leerlingen gekeken. De ontwikkelingsfase worden besproken met ouders, OP en OOP op deze wijze kijken we samen in welke ontwikkelingsfase de leerling zit en wat hij/zij nodig heeft. En geeft de handvatten voor de dagelijkse ondersteuning. Er wordt methodisch gewerkt binnen de klassen.
Wat is het doel	De leerling ervaart door de juiste balans een zo goed mogelijk leven, waardoor de leerling optimaal tot ontwikkeling kan komen.
Voor wie	Voor alle leerlingen en hun ouder(s)/verzorger(s) binnen de Basisafdeling
Door wie	OP en OOP binnen de basisafdeling
Intensiteit	Dagelijks, geïntegreerd in de manier van werken
Voorwaarden/procedures	N.v.t.
Extra informatie	Zie voor meer informatie de website van De Geeter en Munsterman.

Ondersteuning bij de ontwikkeling van de weerbaarheid

Speciale ondersteuning	Voor enkele leerlingen
Inhoud (wat is het)	Wij ondersteunen bij de ontwikkeling van de sociaal emotionele ontwikkeling door middel van ABC. De ABC methodiek is een kader om op een professionele wijze om te gaan met spanningsvolle situaties. Hierbij wordt verantwoordelijkheid voor eigen gedrag zoveel mogelijk bij de leerlingen gelaten, dit leidt tot betrokkenheid en motivatie. De methodiek is gericht op het vroegtijdig signaleren van agressiekenmerken en preventief en de-escalerend werken door middel van communicatieve interventies. De ABC Pyramide wordt hierbij gehanteerd.
Wat is het doel	De leerling ervaart dat al het personeel binnen Talryk spreekt over en handelt op dezelfde wijze t.a.v. (ongewenst) gedrag welke leerlingen laten zien. Op deze wijze zijn we voorspelbaar naar elkaar en onze leerlingen en spreken we dezelfde taal qua t.a.v. gedrag naar leerlingen, ouder(s)/verzorger(s) en externe partijen.
Voor wie	Alle leerlingen Structuur & ZML
Door wie	OP en OOP
Intensiteit	Dagelijks, geïntegreerd in de manier van werken
Voorwaarden/procedures	N.v.t.
Extra informatie	N.v.t.

Ondersteuning bij de ontwikkeling van de weerbaarheid

Speciale ondersteuning	Voor enkele leerlingen
Inhoud (wat is het)	Wij ondersteunen leerlingen bij de ontwikkeling van de (sociale) weerbaarheid door middel van Rots & Water. Rots en Water is een psychofysieke training. Spelenderwijs en via fysieke oefeningen worden sociale-communicatie-en-confrontatievaardigheden aangeleerd. Spel en fysieke oefeningen worden voortdurend afgewisseld door momenten van zelfreflectie en kringgesprekken.
Wat is het doel	De leerlingen vergroten hun communicatie- en sociale vaardigheden en welzijn. De leerling kan omgaan met onder andere stress, groepsdruk en pestgedrag. De leerling leert om weerbaarder te worden of leert om zichzelf te beheersen.
Voor wie	Voor leerlingen in Fase 2/3 ZML & Fase 3 Structuur. In de toekomst ook fase 1 leerlingen.
Door wie	Gespecialiseerde leerkrachten van de locatie
Intensiteit	Het programma wordt in de Fase 2/3 jaarlijks 1 keer aangeboden gedurende 9 weken. 50 minuten per les.
Voorwaarden/procedures	N.v.t.
Extra informatie	Methodiek 'Rots en water' methode van Freerk Ykema

Ondersteuning bij de ontwikkeling van de weerbaarheid

Speciale ondersteuning	Voor alle leerlingen
Inhoud (wat is het)	Wij ondersteunen leerlingen bij de ontwikkeling van de (sociale) weerbaarheid door middel van een anti-pestcoördinator (APC). Pesten in al zijn facetten wordt besproken in de klas. Dit zorgt voor een veilig school klimaat. De APC ondersteunt leerlingen, ouder(s)/verzorger(s) en collega's.
Wat is het doel	Een veilig schoolklimaat voor alle leerlingen De leerlingen ervaren dat er adequaat binnen Talryk wordt gehandeld bij pesten.
Voor wie	Voor alle leerlingen, ouder(s)/ verzorger(s) en collega's
Door wie	Antipest coördinator (leerkracht)
Intensiteit	Divers. Op afroep van leerlingen, ouder(s)/verzorger(s) en collega's. Ook wordt er in de preventie dagelijks gewerkt om pesten te voorkomen (bijv. SEL)
Voorwaarden/procedures	N.v.t.
Extra informatie	N.v.t.

Ondersteuning bij sociale emotionele ontwikkeling

<i>Speciale ondersteuning</i>	Voor enkele leerlingen
Inhoud (wat is het)	Wij ondersteunen leerlingen bij de ontwikkeling van sociaal emotioneel leren door middel van Kwink & Mijn Sova. Kwink is een methode voor sociaal-emotioneel leren (inclusief burgerschap en mediawijsheid). Kwink is gericht op preventie (voorkomen) en de kracht van een veilige groep. Mijn SoVa is een methode welke wordt ingezet om alle sociale vaardigheden welke leerlingen nodig hebben in de toekomst.
Wat is het doel	De leerlingen hun sociaal en emotioneel welbevinden wordt vergroot. De leerling kan omgaan met onder andere stress, groepsdruk en pestgedrag. De leerling krijgt meer zelfvertrouwen. Tevens worden de leerlingen voorbereid welke sociale vaardigheden nodig zijn tijdens stagesituaties.
Voor wie	Alle leerlingen Fase 1 en 2 ZML & Structuur
Door wie	Het OP en het OOP
Intensiteit	Binnen het reguliere lesprogramma is dit opgenomen
Voorwaarden/procedures	N.v.t.
Extra informatie	N.v.t.

Ondersteuning bij sociale emotionele ontwikkeling

<i>Speciale ondersteuning</i>	Voor enkele leerlingen
Inhoud (wat is het)	Wij ondersteunen leerlingen bij de ontwikkeling van werknemersvaardigheden door middel van Mijn Weva/ Mijn Werk. Mijn WeVa traint alle belangrijke WerknemersVaardigheden die de leerlingen nodig hebben voor/bij stage en werk. Mijn Werk geeft inzicht in bepaalde situaties op de werkvloer. Deze werknemersvaardigheden moeten leerlingen laten zien in de klas, maar ook in sector en bij stage/ werk.
Wat is het doel	De leerling ontwikkelt zijn /haar algemene werknemersvaardigheden en onderhoudt deze. Daarnaast werkt de leerling specifiek aan een zelfgekozen werknemersvaardigheid.
Voor wie	Alle leerlingen Fase 3 ZML & Structuur
Door wie	Het OP en het OOP
Intensiteit	Binnen het reguliere lesprogramma is dit opgenomen
Voorwaarden/procedures	N.v.t.
Extra informatie	N.v.t.

(School)loopbaanondersteuning

Ondersteuning overgang PO-VO (SO-VSO)

<i>Speciale ondersteuning</i>	Voor enkele leerlingen
Inhoud (wat is het)	Wij ondersteunen leerlingen bij de overgang van het SO-VSO. Er is een overdracht vanuit het SO naar het VSO. De leerling ervaart dat de kennis van het so/sbo/pro is overgedragen naar de huidige klassenleiding. De leerling krijgt leermiddelen aangeboden op of net onder het niveau van de leerling. De leerling ervaart dat de huidige klassenleiding weet welke begeleidingsbehoeften past bij de leerling.
Wat is het doel	De leerling ervaart de overgang van het SO naar het VSO als soepel.
Voor wie	Alle leerlingen fase 1 welke instromen vanuit het so/sbo/po
Door wie	IB, OP en OOP
Intensiteit	Dagelijks, geïntegreerd in ons onderwijsaanbod
Voorwaarden/procedures	N.v.t.
Extra informatie	N.v.t.

Ondersteuning overgang VO-Vervolgonderwijs (VSO-PRO/MBO)

Speciale ondersteuning	Voor enkele leerlingen
Inhoud (wat is het)	Wij ondersteunen leerlingen bij de overgang van het VSO-PRO/MBO. Wanneer de leerling het VSO lijkt te gaan overstijgen, neemt de OP contact op met het zorgteam (ZT) en vraagt deze om advies. Daarna worden ouder(s) meegenomen in het traject.
Wat is het doel	De leerling op de juiste zit op het juiste didactische en sociaal emotionele niveau qua school.
Voor wie	Enkele leerlingen binnen Talryk welke doorstromen naar het PRO of MBO
Door wie	OP, ZT
Intensiteit	Dagelijks, geïntegreerd in ons onderwijsaanbod
Voorwaarden/procedures	De klassenleiding ervaart dat de leerling cognitief en sociaal emotioneel meer uitdaging nodig heeft dan dat Talryk hem/haar kan bieden. Uit de toetsanalyses en observaties blijkt dat de leerling meer uitdaging nodig heeft. Dan wordt de leerling aangemeld bij het zorgteam (ZT) met de vraag om advies. Vanuit daar worden ouders meegenomen in het proces. En kan er overgegaan worden tot een stage op het PRO of MBO.
Extra informatie	Daarnaast wordt er structureel elke TE/EE gekeken met klassenleiding, GD en IB of er leerlingen in aanmerking komen voor een onderwijsstage.

Overgang VO-arbeid (VSO-Dagbesteding of arbeid)

Speciale ondersteuning	Voor enkele leerlingen
Inhoud (wat is het)	Wij ondersteunen leerlingen bij overgang VSO-Arbeid/ Dagbesteding. Leerlingen worden d.m.v. een stagecursus voorbereid op hun Zelfstandige Externe Stage (ZES). Daarna gaan ze twee keer op ZES. Vervolgens is er een eerste uitstroomgesprek (leerling, ouder(s)/verzorger(s), schoolmaatschappelijk werk, stagebegeleider, coördinator stagebureau, evt. thuisbegeleiding) waarbij de leerling over zijn / haar ervaringen vertelt en zijn / haar toekomstdroom. Vanaf dat moment gaan we met elkaar proberen dat te verwezenlijken: ouder(s)/verzorger(s), leerling zelf, stagebegeleider, gemeente (indien de lln naar arbeid uitstroomt komt dan ook de jobcoach in beeld).
Wat is het doel	De leerling stroomt uit naar een passende plek (Arbeid / Beschut Werk of Dagbesteding / Beschut Werk) waar ze zich thuis voelen en zich verder kunnen ontplooiën.
Voor wie	Fase 3 leerlingen (ZML/ Structuur/Basis)
Door wie	OP/Stagebureau. Taken van het stagebureau zijn o.a.: samen met de lln stageadres zoeken, kennis maken op stageplek, stagetraject van de leerling volgen. Het eindgesprek houden met leerling en stageplek. Tevens de leerdoelen (werknemersvaardigheden) bepalen met de leerlingen en deze volgen.
Intensiteit	Het overstapprogramma duurt in totaal twee tot drie jaar. De stagecursus bestaat uit vijf bijeenkomsten waarvan drie theorie bijeenkomsten op Talryk en twee excursies naar stagebedrijven toe. Basisleerlingen en sommige structuurleerlingen hebben geen stagecursus, of een aangepaste versie gegeven door personeel Basis. Stages zijn een dag per week, drie maanden lang. (Snuffelstages→ervaren wat werken is). Stages na het uitstroomgesprek zijn Werkstages. Zijn meerdere dagen in opbouw.
Voorwaarden/procedures	Dit traject gaat in samenspraak met ouder(s)/verzorger(s).
Extra informatie	Zie onze website voor meer informatie→schoolgids/ stagegids/folder/stagefilm

Ondersteuning bij verzuim

<i>Speciale ondersteuning</i>	Voor alle leerlingen
Inhoud (wat is het)	Wij ondersteunen leerlingen bij verzuim. De leerling welke ongeoorloofd verzuim laat zien gaat in eerste instantie in gesprek met zijn leerkracht/mentor. Tevens wordt er contact opgenomen met de ouders/verzorgers. Mocht het ongeoorloofde verzuim stand houden wordt de leerling door de leerkracht aangemeld bij het zorgteam (ZT). In het ZT wordt de leerling besproken en wordt er gekeken welke begeleiding er voor de leerling en/ ouders//verzorgers nodig is om het ongeoorloofde verzuim een halt toe te roepen. Daarnaast zijn we als school verplicht ongeoorloofd verzuim te melden in het verzuimregister (meer dan 16 uur in 4 weken) en bij luxe verzuim).
Wat is het doel	De leerling minder laten verzuimen en de geregelde schoolgang op gang te brengen en te behouden.
Voor wie	Alle leerlingen binnen Talryk welke verzuim laten zien
Door wie	OP/ ZT/ Leerplichtambtenaar
Intensiteit	Maatwerk
Voorwaarden/procedures	Protocol Verzuim is opgenomen in onze map Zorg & Begeleiding hierin staan de voorwaarden en de procedure vermeld. Deze is voor iedereen binnen school inzichtelijk.
Extra informatie	N.v.t.

Gespecialiseerd mentoraat

<i>Speciale ondersteuning</i>	Voor enkele leerlingen
Inhoud (wat is het)	Wij hebben een mentoraat binnen Talryk. De leerlingen in fase 3 (ZML) worden begeleid door mentoren. Vragen die leerlingen hebben of hun ouder(s)/verzorger(s) stellen ze aan de mentor. De leerling vult samen met zijn mentor zijn portfolio gedurende het schooljaar. De leerling heeft met zijn/haar mentor op vaste momenten een gesprek over zijn/haar voortgang school en stage.
Wat is het doel	De leerling is op deze wijze zelf eigenaar van zijn leerproces. De leerling leert zelf verantwoordelijkheid te nemen en krijgt meer inzicht in zijn/haar leerproces. Dit alles onder toezicht van zijn/haar mentor.
Voor wie	Alle leerlingen binnen Fase 3 ZML
Door wie	OP
Intensiteit	Dagelijks, geïntegreerd in ons onderwijsaanbod
Voorwaarden/procedures	N.v.t.
Extra informatie	N.v.t.

Organisatie

Inzet assistenten (meer handen in de klas)

<i>Speciale ondersteuning</i>	Voor alle leerlingen
Inhoud (wat is het)	Wij beschikken over Onderwijs Ondersteunend Personeel (OOP) in de klas.
Wat is het doel	Het ondersteunen van het dagdagelijks werk van het onderwijzend personeel (leerkrachten) zodat iedere leerling individuele aandacht kan ontvangen voor zowel de didactische als de pedagogische aanpak. De OOP en de OP dragen samen bij aan veilig pedagogisch en didactisch klimaat.
Voor wie	Voor leerlingen in de alle Basisklassen/ alle Structuurklassen/ en in Fase 1 & 2 van de ZML klassen.
Door wie	Onderwijs Ondersteunend Personeel
Intensiteit	Dagelijks
Voorwaarden/procedures	De OP en OOP vormen gezamenlijk de klassenleiding. Werken intensief met elkaar samen en stemmen met elkaar af op welke wijze er afgestemd wordt op de begeleidingsbehoeften van de leerlingen. De OP is eindverantwoordelijke binnen de klas.
Extra informatie	N.v.t.

Time-out plekken

<i>Speciale ondersteuning</i>	Voor enkele leerlingen
Inhoud (wat is het)	Wij ondersteunen leerlingen bij het sociaal emotioneel leren door middel van een rustruimte.
Wat is het doel	De leerling kan tot rust komen, met als doel om daarna in gesprek te gaan met de klassenleiding. En dat daardoor de leerling inzicht krijgt in zijn gedrag.
Voor wie	Alle structuurleerlingen binnen Talryk in de klassensituatie
Door wie	OP/OPP/Gedragsdeskundigen/IB
Intensiteit	Maatwerk
Voorwaarden/procedures	Hier kan de leerling tot rust komen om daarna in gesprek te gaan met de OP of OOP. Daarnaast kan een leerling zelf ook aangegeven bij de OP en/OOP dat hij/zij behoefte aan een rust moment omdat hij/zij onrust ervaart, dan mag de leerling tevens naar deze ruimte. Op dat moment wordt gekeken voor hoe lang, afspraken zijn individueel/op maat. Het gebruik van de rustruimte gebeurt niet volgens een vast protocol, maar is aan de beoordeling van de OP of OOP. Voorwaarden wanneer mag je naar de rustruimte. Bijvoorbeeld: leerlingen die herhaaldelijk ongewenst gedrag laten zien, gaan naar een rustruimte in een aparte ruimte aan de klas of vlakbij de klas.
Extra informatie	De positie van het klaslokaal in het schoolgebouw bepaalt of een rustruimte aan de klas is of op de afdeling.

Time-out plekken

<i>Speciale ondersteuning</i>	Voor enkele leerlingen
Inhoud (wat is het)	Wij ondersteunen leerlingen bij de sociaal emotionele ontwikkeling/ het sociaal emotioneel leren door middel van een gestructureerde rustruimte.
Wat is het doel	De leerling kan tot rust komen, met als doel om daarna in gesprek te gaan met de klassenleiding. En dat daardoor de leerling inzicht krijgt in zijn gedrag.
Voor wie	Alle structuurleerlingen binnen Talryk in de klassensituatie
Door wie	OP/OPP/Gedragsspecialist/IB
Intensiteit	Maatwerk
Voorwaarden/procedures	Het gebruik van de gestructureerde rustruimte gebeurt volgens een vast gelegd protocol 'time-outgebruik' en in overleg met ouder(s)/verzorger(s). Voor het gebruik van de time-out-ruimte zijn afspraken: Bij een eerste keer gebruiken voor een leerling, volgt de klassenleiding het standaardprotocol. Er wordt een meldingsformulier ingevuld en doorgemaild naar het zorgteam via een meldingsformulier agressie incident in ParnasSys. Verder is er een nagesprek met de gedragsdeskundige of met de teamleider. Van die evaluatie wordt een verslag gemaakt. Daarna wordt er een time-out-protocol passend bij de leerling gemaakt door de gedragsdeskundige in overleg met klassenleiding, voor als het nog een keer gebeurt. Dat protocol moet door ouders / verzorgers voor akkoord worden getekend.
Extra informatie	De positie van het klaslokaal in het schoolgebouw bepaalt of gestructureerde rustruimte vlakbij de klas is of op de afdeling.

Time-out plekken

<i>Speciale ondersteuning</i>	Voor alle leerlingen
Inhoud (wat is het)	Wij ondersteunen leerlingen bij het sociaal emotionele leren door middel van effectief klassenmanagement. De leerling bevindt zich in een klaslokaal waar een effectief klassenmanagement wordt gehanteerd. De leerling krijgt werk aangeboden in de zone van de naaste ontwikkeling. En binnen de structuurafdeling waar nodig op beheersingsniveau.
Wat is het doel	De leerling blijft zich op sociaal emotioneel gebied door ontwikkelen.
Voor wie	Voor alle leerlingen die dat nodig hebben in de klassensituatie of tijdens sectordagen.
Door wie	Al het OP en het OOP
Intensiteit	Dagelijks, geïntegreerd in de manier van werken
Voorwaarden/procedures	N.v.t.
Extra informatie	N.v.t.

Verzorgingsassistent op Basisafdeling (ZML Belevingsgerichte afdeling)

<i>Speciale ondersteuning</i>	Voor enkele leerlingen
Inhoud (wat is het)	Wij ondersteunen leerlingen bij lichamelijk en motorische beperkingen met behulp van een verzorgingsassistent. De verzorgingsassistent draagt onder andere zorg voor het lichamelijk verzorgen van leerlingen, het begeleiden van leerlingen bij het verwerven van vaardigheden op het gebied van verzorging en het begeleiden van leerlingen tijdens de lessen en dan met name bij de zwem- en gymlessen.
Wat is het doel	De verzorgingsassistent 'ontzorgt' de klassenleiding. De verzorgingsassistent leert tevens de leerling zelfstandiger te worden binnen zijn/haar mogelijkheden. De vaardigheden ten aanzien van de lichamelijke verzorging worden gestimuleerd door de verzorgingsassistent binnen de mogelijkheden van de leerling.
Voor wie	Alle leerlingen met een lichamelijk en motorische beperking op de Basisafdeling waar door het zorgteam is bepaald dat ze extra begeleiding nodig hebben.
Door wie	Verzorgingsassistent
Intensiteit	Dagelijks
Voorwaarden/procedures	De leerling met extra verzorgingsbehoeften kunnen een individueel arrangement aangeboden krijgen door middel van inzet verzorgingsassistent. De leerling wordt aangemeld door het ZT Basis→ zij kunnen de leerling aanmelden bij het CvB→ daar wordt bepaald welke ondersteuning van de verzorgingsassistent de leerling kan krijgen.
Extra informatie	n.v.t.

Lesmateriaal

<i>Speciale ondersteuning</i>	Voor alle leerlingen
Inhoud (wat is het)	Inzetten van digitale leermiddelen
Wat is het doel	De leerling wordt voorbereid op de digitale wereld om hem/haar heen. De leerling kent actuele digitale mogelijkheden en kan deze benutten binnen zijn mogelijkheden.
Voor wie	Alle leerlingen binnen VSO Talryk
Door wie	OP/OPP
Intensiteit	Dagelijks, geïntegreerd in ons onderwijsaanbod
Voorwaarden/procedures	N.v.t.
Extra informatie	N.v.t.

Gebouw

Belevingsruimte

<i>Speciale ondersteuning</i>	Voor enkele leerlingen
Inhoud (wat is het)	Wij ondersteunen leerlingen bij lichamelijk en motorische beperkingen door middel van de belevingsruimte. De leerling komt tot rust in een prikkelarme of juist activerende ruimte. De leerlingen op de Basisafdeling hebben een meer dan gemiddelde behoefte aan ontspanning na inspanning. Sommige leerlingen komen tot rust in een prikkelarme ruimte of juist een activerende ruimte. De één moet geactiveerd worden, de ander juist gedempt en weer een ander moet slapen tussendoor om de dag vol te kunnen houden.
Wat is het doel	Een belevingsruimte biedt verschillende functionaliteiten: voor ontspanning, voor ontwikkeling, voor gedragsbeïnvloeding en voor rust
Voor wie	Leerlingen op de Basisafdeling welke extra behoefte hebben aan een prikkelarme of juist activerende ruimte.
Door wie	OP/OPP
Intensiteit	Maatwerk
Voorwaarden/procedures	Binnen de Basisafdeling is er één belevingsruimte beschikbaar. In deze ruimte kunnen leerlingen die daar behoefte aan hebben ontspannen. Of juiste extra geprikkeld worden. Per leerling wordt bekeken wat er nodig is. Dit gebeurt in overleg met ouders en wordt opgenomen in het OPP.
Extra informatie	N.v.t.

Tilliften op invalidetoilet en bij het zwembad

<i>Speciale ondersteuning</i>	Voor enkele leerlingen
Inhoud (wat is het)	Wij ondersteunen leerlingen bij lichamelijk en motorische beperkingen door middel van tilliften. De tilliften zijn aan het plafond gemonteerd. De tilliften voorkomen fysieke overbelasting.
Wat is het doel	De leerling met een lichamelijke beperking op een prettige manier helpen bij de toiletgang, aan-/uitkleden en in/uit het zwembad.
Voor wie	Leerlingen met een lichamelijke beperking
Door wie	OP/OPP/Verzorgingsassistent
Intensiteit	Maatwerk
Voorwaarden/procedures	n.v.t.
Extra informatie	De tilliften zijn aanwezig op de invalidetoiletten, verzorgingsruimte basis en het zwembad.

Praktijklokalen

<i>Speciale ondersteuning</i>	Voor alle leerlingen
Inhoud (wat is het)	Praktijkvakken in praktijklokalen (Techniek, Zorg & Welzijn en Economie) en een grote tuin (dislocatie) met apart leslokaal.
Wat is het doel	Vorbereiden op arbeid/dagbesteding
Voor wie	Voor alle afdelingen en fasen
Door wie	Leerkrachten, ondersteunend personeel, praktijkleerkrachten, praktijk ondersteunend personeel
Intensiteit	Fase 1: 20 % Praktijk. Kennismaken met praktijkvakken en ruimtes onder begeleiding van eigen klassenleiding. Techniek door praktijkondersteuner. Fase 2: 40% Praktijk. Twee middagen per week alle sectoren in blokken. Begeleiding door eigen klassenleiding. Techniek door praktijkondersteuner. Tuin door praktijkondersteuner. Fase 3: 60% Praktijk. Vanaf Fase 3 gaan de leerlingen van de ZML en Structuur twee hele dagen meedraaien bij twee door hen zelf uitgekozen sectoren onder begeleiding van een praktijkleerkracht. Fase 3 van de basisafdeling loopt korte momenten mee met sectoren indien dit past bij de mogelijkheden van de leerling. Verder aanbod aan hen wordt gegeven door eigen klassenleiding.
Voorwaarden/procedures	N.v.t.
Extra informatie	N.v.t.

Therapeutisch zwembad

Speciale ondersteuning	Voor enkele leerlingen
Inhoud (wat is het)	Therapeutisch zwembad. In het zwembad worden de leerlingen begeleid en ondersteund met het leren drijven en verplaatsen in het water. Wanneer drijven en verplaatsen niet van toepassing is, wordt het thema ontspanning in het water toegepast. De leerkracht geeft de les en de vrijwilliger ondersteunt.
Wat is het doel	De leerling kan zich vrij bewegen in het water, ontspannen in het verwarmde water. Het aanleren van (zelfstandig) drijven en verplaatsen in het water. Het doel is de leerling watervrij te maken en de beginselen van zwemmen aanleren en onderhouden.
Voor wie	Basisafdeling/ Structuurafdeling (Fase 1 & 2)/ ZML (Fase 1 & 2)
Voor wie	Vakdocent Bewegingsonderwijs (BO) en vrijwilliger
Intensiteit	Eénmaal per week (30 minuten) naast de reguliere gymlessen
Voorwaarden/procedures	ZML leerlingen fase 1 & 2 zwemmen alleen na goedkeuring van het ZT. De klassenleiding ZML meldt de leerling aan bij het ZT.
Extra informatie	Therapeutisch zwembad heeft een temperatuur van 34 graden.

